



Top 10 Hoogtepunten van Wenen

Welkom in Wenen	5
Wenen verkennen	6
Hoogtepunten van Wenen	10
Stephansdom	12
De Hofburg	16
Kunsthistorisches Museum	22
Het Belvedere	28
Karlskirche	32
MuseumsQuartier	34
Staatsoper	36
Secessionsgebäude	38
Hundertwasserhaus	40
Schloss Schönbrunn	42



De Top 10 van alles

Historische momenten	48
Paleizen en historische gebouwen	50
Monumenten	52
Kerken	54
Musea	56
Kunstgaleries	58
Componisten	60
Parken en tuinen	62
Wenen ondergronds	64
Weg van de massa	66
Wenen voor kinderen	68
Theaters	70
Concertzalen	72
Weense gerechten	74
Restaurants	76
Cafés	78
Heurigen	80
Markten, winkelcentra en warenhuizen	82
Wenen zonder portemonnee	84
Festivals	86



Wenen van buurt tot buurt

Centrum Wenen	90
Schottenring en Alsergrund	100
MuseumsQuartier, Rathaus en Neubau	106
Opera en Naschmarkt	114
Van de Karlskirche naar het Belvedere	120
Buiten Wenen	126

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug Wenen bij zonsopgang, gezien vanaf de noordtoren van de Stephansdom

Omslag achter De reflectie van de schitterende Obere Belvedere in een fontein
Titelpagina Detail van het Secessionsgebäude



Wegwijs in Wenen

Vervoer naar en in Wenen	134
Praktische informatie	136
Accommodatie	142
Register	148
Dankbetuiging	156
Nuttige uitdrukkingen	158
Stratengids	160

De informatie in deze Capitoel Top 10 Wenen wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

Welkom in Wenen

Stoer, barok en oogverblindend mooi, de historische straten van Wenen ademen nog veel van de extravagante creatieve uitspattingen van keizerin Maria Theresia en keizer Franz Joseph tijdens het Oostenrijks-Hongaarse rijk. Van de weelderige gevels van de Ringstrasse tot de keizerlijk grandeur van Schloss Schönbrunn, Wenen straalt een en al decaden-tie uit. Met deze Top 10-gids kunt u het zelf ontdekken.

In Wenen vindt u de gotische torenspitsen van de **Stephansdom**, het iconische **Riesenrad** uit het Prater en de wereldberoemde lipizza-nerpaarden van de **Spaanse Rijschool**. Een keur aan galeries en musea trekken samen met tientallen culturele podia bezoekers uit de hele wereld. Temidden van dit alles staat het enorme paleis **Hofburg**, ruim zes eeuwen lang het imposante koninklijke onderkomen van de Habsburgers, met het vergulde interieur, fascinerende erfgoed en rijke kunst.

Hedendaagse musea en moderne architectuur geven een modern tintje aan deze historische stad, een prettige mengeling van oud en nieuw. De stad met zijn glanzende balzalen stond lang symbool voor de befaamde Weense wals. In de eigenzinnige wijken vindt u echter ook een betoverende combi van hippe straten en vergane glorie, vermengd met de geur van exotische oliën, kruiden en etenswaren van de beroemde **Naschmarkt**.

Of u nu een weekend of een hele week komt, in deze Top 10-gids vindt u het beste wat Wenen te bieden heeft, van een rijk aanbod aan klassieke muziek tot een trendy vintagesfeer. De gids geeft volop tips, van gratis uitjes tot voorbeelden van minder toeristische plekken, plus acht gemakkelijk te volgen voorbeeldroutes, zodat u in korte tijd zoveel mogelijk kunt bekijken. Voeg daarbij de fraaie foto's en de overzichtelijke kaarten en u hebt een ideale, compacte reisgids in handen. **Geniet van de gids en van Wenen.**

Van boven met de klok mee: Gevel van de Staatsoper, Johann Strauss Monument, dak van de Stephansdom, zicht op de Obere Belvedere, Riesenrad in het Prater, interieur van Café Central, gevel van het Majolika Haus



TOP 10 Schloss Schönbrunn

Schloss Schönbrunn is de voormalige zomerresidentie van de Habsburgers. Het land waarop het paleis werd gebouwd, kwam in 1569 in handen van Maximiliaan II en was destijds nog een bebost gebied. Tijdens de Turkse verovering van 1683 werden de bossen echter vernietigd, wat het terrein vrijmaakte voor de bouw van dit spectaculaire paleis tussen 1695 en 1713. Van het oorspronkelijke ontwerp van architect Johann Fischer von Erlach is maar weinig over; keizerin Maria Theresia liet het interieur grotendeels opnieuw ontwerpen in late barok- of rococostijl. De gevel werd tussen 1817 en 1819 overgeschilderd in het karakteristieke 'Schönbrunngeel'.



1 Grote galerij

De 40 m lange en 10 m brede galerij (*boven*) vertoont een prachtig rococo-ontwerp met hoge ramen, fraaie spiegels, kristallen kroonluchters en stucwerk in wit en goud. Hij wordt nog altijd benut voor staatsontvangsten en -banketten.



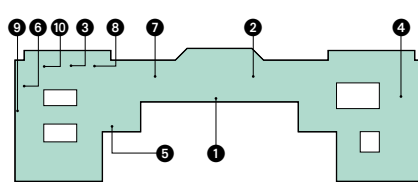
2 Porselein-kamer

De panelen van Maria Theresia's voormalige studeerkamer zijn blauw-wit geschilderd om porselein te imiteren.

3 Vieux-Laque-kamer

Dit interieur (*links*) brengt rococo-elementen en Chinese kunst samen: gelakte panelen tonen landschappen in goud. Toen Maria Theresia's man Franz Stephan stierf in 1765, hing zij hier portretten van hem op.

Schloss Schönbrunn



4 Keizerin Elisabethsalon

In Elisabeth's ontvangstzaal in neorococostijl hangen portretten van keizer Joseph I als kind en zijn zus Marie Antoinette.

5 Kapel

In 1740 liet Maria Theresia de kapel verbouwen. Het marmeren altaar is ontworpen door Georg Raphael Donner en Paul Troger maakte het schitterende plafond-fresco.

6 Miljoenen-kamer

De naam is afgeleid van de rozenhouten panelen, die een miljoen Gulden (oude Oostenrijkse gouden munten) zouden hebben gekost. Indo-Perzische miniaturen op de panelen verbeelden de levens van de Mogulheersers van India in de 16de en 17de eeuw.



7 Bergkamers

Fresco's door Johann Wenzl Bergl (1768-1877) in de tuinkamers geven blijk van Maria Theresia's liefde voor exotische landschappen (*boven*).

8 Blauwe Chinese salon

Blauw behang van rijstpapier, Japanse vazen en gelakte meubelen geven deze kamer een oosterse sfeer (*onder*).



9 Spiegelkamer

Deze kamer met prachtige witte en gouden rococodecoratie en spiegels is een mooi voorbeeld van de stijl van Maria Theresia. Mozart gaf hier ooit een privéoptreden voor de keizerin.

10 Napoleons kamer

Toen Napoleon Wenen bezette na 1805 tot 1809, verbleef hij in deze prachtige kamer. 18de-eeuwse Vlaamse wandtapijten sieren de muren.

VOOR DE TOERIST

Schönbrunn Schloss Strasse 47 ■ U-Bahn Schönbrunn ■ 01-811 13239 ■ www.schoenbrunn.at

Paleis: open dag. 8.00–zons-sond-ergang; entree € 14,20 (22 kamers), € 17,50 (40 kamers), € 20,50 (met gids)

Park: dag. 6.30–zons-sond-ergang

Privaat, Oranjerij, doolhof en gloriëtte: dag. 9.00–zons-sond-ergang; entree € 3,80 elk, doolhof € 5,50

Kindermuseum: za en zo 10.00–17.00 (in schoolvakanties dag.); entree € 8,80

■ In het kindermuseum in de westvleugel kunnen kinderen zich verkleden als Habsburger (www.kaiserkind.at).

■ Er zijn diverse toegangsprijzen en combitickets, afhankelijk van de bezienswaardigheden die u wilt bezoeken.

Paleiswijzer

Ga naar binnen via de hoofdeuropoort en loop richting de linkervleugel. Hier kunt u toegangkaartjes en combitickets kopen. Het koetsenmuseum, de kas en de dierentuin liggen rechts van het paleis (*blz. 44–45*). Achter het paleis liggen bloemperken in barokstijl.

TOP 10 Weense gerechten

1 Zwiebelrostbraten
Plakken geroosterd rundvlees worden bedekt met gebakken uienringen en opgediend met gepureerde of gebakken aardappelen. Bij *vanille-rostbraten* wordt het vlees gekruid met knoflook.

2 Leberknödelsuppe
Oostenrijkers zijn dol op soep en een traditionele zondagslunch met drie gangen begint vaak met een kom heldere runderbouillon. Deze variant bevat kleine levernoedels en is ongetwijfeld de koning der Oostenrijkse soepen.

3 Frankfurters
Overal in de stad ziet u *würstelstand* of frankfurterkramen. Deze dunne worst werd in 1798 geïntroduceerd in Wenen door de slager Johann Georg Lahner, die ze vernoemde naar hun stad van oorsprong, Frankfurt. Ze worden meestal gegeten met mosterd en een *semmel* (broodje).

4 Frittatensuppe
De meeste soepen zijn gemaakt met heldere runderbouillon. Deze wordt opgediend met diverse garnituren, zoals de *frittaten*, pannenkoeken met verse kruiden die in dunne repen worden gesneden.



Een kom *frittatensuppe*



Tafelspitz, Franz Josephs favoriet

5 Tafelspitz
Vlees is onmisbaar voor de Weense keuken en rundvlees speelt al eeuwenlang een belangrijke rol. Een geliefde variant is gekookt lendevees, vaak met *rösti* of gekookte aardappelen en een moes van appels en mierikswortel. Men beweert dat keizer Franz Joseph elke dag *tafelspitz* at.



Heerlijke *Weiner schnitzel*

6 Wiener schnitzel
De *Wiener schnitzel* zou oorspronkelijk uit het oude Byzantium komen, waar men volgens overlevering vlees at dat was besprenkeld met goud. In de loop der tijd verving men dit edelmetaal door broodkruimels. Graaf Radetzky, die in de 19de eeuw in diverse oorlogen vocht voor het Oostenrijkse keizerrijk, zout het gerecht uit Milaan naar Wenen hebben gebracht. Het wordt gemaakt van kalfs- of varkensvlees, bedekt met broodkruimels, goubraun gebakken en geserveerd met aardappelsalade.

7 Schweinsbraten mit Semmelknödel
Geroosterd varkensvlees is een ander component in de Weense keuken. Er worden verschillende smaakmakers bij gebruikt, van knoflook tot verse kruiden en karwij. Het vlees wordt vaak geserveerd met noedels, salade en jus.

8 Gefüllte Paprika
Dit gerecht is een overblijfsel uit de tijd van het Oostenrijks-Hongaarse keizerrijk, toen Wenen een smeltkroes was van culturen. De schotel uit de Balkan werd al snel door de Weners overgenomen. Groene paprika's worden gevuld met gehakt en rijst, vaak opgediend met tomatensaus en aardappelen.

9 Knödel
De Weense dumplings worden zowel zoet als hartig gemaakt. De *knödel* is met groenten en vlees, *germknödel* met zure pruimenjam, *zwetschgenknödel* met pruimen, *topfenknödel* met kaaswrongel en *griessnockerl* met griesmeel.



Zwetschgenknödel (met pruimen)

10 Gulasch
Deze succesvolle samensmelting van de Oostenrijkse en Hongaarse keuken vond zijn weg naar de Weense keuken als *Gulasch*, een pittige runderstoofpot, gekruid met paprikapoeder en opgediend met noedels of broodjes. Men eet het ook met aardappelen of met gebakken ei en augurken.

Rundvleesgulasch



TOP 10 WEENSE TAARTEN



Klassieke *Schwarzwälderkiesschichttorte*

- 1 Schwarzwälderkiesschichttorte**
Een machtige chocoladetaart met lagen cake met daartussen room en zure kersen.
- 2 Gugelhupf (tulband)**
Taart met amandelen, cacao of chocoladeglazuur, gebakken in een ronde vorm.
- 3 Apfelstrudel**
Strudel is een Oostenrijkse lekkernij. Dun bladerdeeg wordt bestrooid met appel, kaneel, rozijnen en glazuur.
- 4 Dobostorte**
Deze taart bestaat uit acht lagen cake met daartussen room, overgoten met karamel.
- 5 Linzertorte**
Amandelgebak met jam, genoemd naar de Oostenrijkse stad Linz. Al bijna 300 jaar populair.
- 6 Malakofftorte**
Room en in rum gedrenkte cake komen samen en worden gehuld in botercrème-glazuur.
- 7 Esterhazytorte**
Deze taart met lagen amandelschicht met room wordt omhuld met bruinwit marmerglazuur.
- 8 Rehrücken**
Deze chocoladetaart heeft de vorm van een reerug, hoewel niemand de oorsprong ervan kent. De cake wordt meestal gevuld met abrikozijnenjam.
- 9 Sachertorte**
Franz Sacher zou deze taart hebben bedacht in 1832, overgoten met abrikozijnenjam en omhuld met chocolade.
- 10 Cremeschnitte**
Twee lagen knapperig bladerdeeg gevuld met een dikke laag vanilleslagroom.

TOP 10 Opera en Naschmarkt



Detail van het interieur van het Theater an der Wien

Deze buurt is rijk aan contrasten. Statische architecturale blikvangers grenzen aan de kleurrijke drukte van de Naschmarkt. U vindt er imposante gebouwen in diverse stijlen, zoals het historische Operagebouw en de Akademie voor Beeldende Kunst, maar ook prachtige voorbeelden van Weense art nouveau, zoals het Secessionengebäude en twee schitterende Otto Wagnergebouwen op de Linke Wienzeile. Wie van winkelen houdt, komt hier volop aan zijn trekken – in de Mariahilfer Strasse bevinden zich honderden winkels, cafés en restaurants, terwijl de Naschmarkt een heel ander aanbod laat zien. De gezellige, chaotische markt doet denken aan een oosterse bazar en is een feest voor alle zintuigen.



Statische trap van de Staatsoper

1 Staatsoper

De Weense Staatsoper is een monument in een stad waar muziek een belangrijke plaats inneemt. De 300 voorstellingen per jaar trekken een internationaal publiek, evenals

het jaarlijkse operabal, waarbij gasten backstage mogen om kennis te maken met de sterren (blz. 36–37).

2 Portretten Akademie der bildenden Künste

Kaart L6 ■ Schillerplatz 3 (tijdelijk op Lobkowitzplatz 2) ■ Open wo, do 10.00–18.00 uur ■ Tot 19 jaar gratis ■ www.akbild.ac.at

Toen aan het eind van de 19de eeuw de middeleeuwse vestingmuren in de stad werden neergehaald en de Ringstrasse werd aangelegd, bouwde Theophil von Hansen van 1872 tot 1876 op Schillerplatz een renaissance-gebouw voor de kunstacademie van Wenen. De academie, opgericht in 1692 door Peter Strudel, verhuisde vanuit het Strudelhofgebouw hier naar toe. Wegens renovatiewerkzaamheden is de portrettenthalerij te zien in Palais Lobkowitz (blz. 58).

3 Majolika Haus

Kaart F3 ■ Linke Wienzeile 40

Een van de mooiste art-nouveau-gebouwen werd in 1898 ontworpen door de befaamde architect Otto Wagner. Het huis is versierd met tegels met kleurrijke bloempatronen; de weersbestendige gevel is bedekt met roze rozen, groene bladeren en blauwe bloesem. Zelfs de vensterbanken zijn voorzien van bloemmotieven. Het huis is verdeeld in appartementen; op de begane grond zijn winkels.

4 Secessionengebäude

Dit 19de-eeuwse gebouw is een mooi voorbeeld van het werk van de Secessionbeweging (blz. 38–39).



Het Weense Secessionengebäude

OPERA EN NASCHMARKT

